

Gengivelse på dansk af udvalgte dele af

Lov om undersøgelse af indledningen og årsagerne til de islandske bankers fald i 2008 og relaterede begivenheder.

Lov nr. 142 17. december 2008

1. kapitel. Undersøgelsens formål.

Par. 1. Formålet med denne lov er, at et særligt undersøgelsesudvalg på Altingets vegne får sandheden frem om indledningen og årsagerne til de islandske bankers fald i 2008 og relaterede begivenheder. Endvidere skal det vurderes, om der er tale om fejltagelser eller forsømmelser ved efterlevelse af love og regler om finansiel virksomhed i Island og tilsyn med dem, og hvem der kan have ansvaret herfor. Udvalget skal med det for øje:

1. Kaste klarest muligt lys over indledning og årsager til de problemer i det islandske banksystem, som fik Altinget til at vedtage lov nr. 125/2008 om tilladelse til bevillinger fra statskassen pga. særlige omstændigheder på finansmarkedet m.m.

2. Indhente oplysninger om finansvirksomheders virksomhed, som kan forklare deres problemer, f.eks. omkring deres finansiering og udlånspolitik, ejerforhold, revision og deres relation til erhvervslivet.

3. Foretage gennemgang af islandske lovregler om finansmarkedet og relateret erhvervsvirksomhed sammenlignet med reglerne i andre lande og myndighedernes tilsyn med dem.

4. Vurdere, hvordan opsyn med finansvirksomhed her i landet har været udført de seneste år samt informationsformidling i den anledning mellem myndigheder, til regeringen og til Altinget.

5. Komme med anvisninger og forslag til ændringer af love, regler, arbejdsmetoder og organisering af den offentlige forvaltning, som har til formål at gøre islandsk finanssystem bedre til at reagere på udvikling og ændringer på det internationale finansmarked.

6. Træffe foranstaltninger til at få implicerede myndigheder til at diskutere sager, hvor der ved udvalgets undersøgelse vækkes mistanke om strafbar adfærd eller brud på arbejdsforpligtelser og desuden redegøre for disse sager i rapport til Altinget.

7. Afgive rapport til Altinget om undersøgelsen sammen med de sammenfatninger og redegørelser, som udvalget vælger at lade udarbejde til brug for undersøgelsen.

Hvis udvalget anser det for nødvendigt, har det lov til at lade undersøgelsen omfatte begivenheder efter ikrafttrædelsen af lov nr. 125/2008 eller foreslå yderligere undersøgelse af sådanne begivenheder.

I forbindelse med undersøgelse af ovenstående punkter skal der desuden foretages undersøgelse, hvor det vurderes, om forklaringer på islandske bankers fald og relaterede økonomiske tab til en vis grad kan findes i arbejdsmetoder og moral.

11. kapitel. Nedsættelse af undersøgelsesudvalget og dets arbejde.

Par. 2. Der nedsættes et tremandsudvalg til at undersøge og vurdere de punkter, der er angivet i par. 1. Udvalget består af:

1. En dommer fra Islands Højesteret udnævnt af præsidiet. Han skal være udvalgsformand. Justitsministeren skal give ham orlov fra domstolsarbejdet, mens udvalget arbejder. Hvis han bliver forhindret eller af andre grunde ikke kan udføre arbejdet, skal præsidiet udnævne en anden af rettens dommere til at tage sæde i udvalget eller en person, som opfylder lovens krav for at kunne arbejde som højesteretsdommer.

2. Altingets ombudsmand. Bliver han forhindret, eller kan han af andre grunde ikke udføre arbejdet, skal Altingets præsidium udnævne en anden i hans sted til at sidde i udvalget, som opfylder lovens bestemmelser for at kunne udføre ombudsmandens arbejde.

3. En økonom, autoriseret revisor eller universitetsuddannet sagkyndig, som har omfattende kendskab til økonomiske spørgsmål og/eller finansmarkeders virksomhed, udnævnt af Altingets præsidium.

Undersøgelsesudvalget nedsætter særlige arbejdsgrupper med repræsentanter for indenlandske og/eller udenlandske sagkyndige, som assisterer udvalget og tager sig af bestemte undersøgelsesopgaver.

Præsidiet udnævner en 3-mands arbejdsgruppe bestående af personer med universitetsuddannelse i filosofi, historie, sociologi, statsvidenskab, journalistik eller andre sidestillede fag, som i samråd med undersøgelsesudvalget behandler den del af undersøgelsen, som er omtalt i 3. punkt i par. 1.

Undersøgelsesudvalget er i sit arbejde uafhængigt og modtager ikke ordrer fra andre, inklusiv Altinget. Det samme gælder for arbejdsgrupperne i henhold til 2. og 3. punkt i denne paragraf.

Par. 3. Om udvalgsmedlemmernes særlige habilitet gælder samme regler, som fremgik i par. 3 i forvaltningslov nr. 37/1993. Et udvalgsmedlem skal vige til side, såfremt han har relationer til en person, institution eller privatfirma, som udvalget har til undersøgelse.

Udvalget skal offentliggøre oplysninger om udvalgsmedlemmernes aktiebesiddelser i finansvirksomheder, som myndighederne i henhold til lov nr. 125/2008 har grebet ind overfor, om deres gæld til dem samt deres, deres ægtefællers og nærmeste pårørendes arbejdsmæssige relationer til dem, der har udført ledelsesarbejde i de pågældende finansvirksomheder eller de statslige institutioner, som udvalgets undersøgelser omfatter. Det samme gælder om andre forhold, som måtte kunne have indflydelse på udvalgsmedlemmernes særlige habilitet. Disse oplysninger skal bygge på de foregående fem år forud for lovens ikrafttræden, beløb på over fem millioner kroner og også ejerandele over dette beløb i de selskaber, som har haft andel i omtalte finansvirksomheder 1. september 2008.

Par. 4. Udvalget kan søge faglig assistance hos indenlandske og udenlandske instanser ved vurderingen af enkeltstående dele af undersøgelsen. Udvalget skal sørge for, at de sagkyndige, som det benytter sig af, ikke har relationer

eller interesser, som fører til, at de ikke opfylder kravene i henhold til 3. afsnit i forvaltningslov nr. 37/1993.

Udvalget kan ansætte personale til at bistå sig, og arbejdsområde og ansættelsesvilkår for dem sker efter udvalgets nærmere bestemmelse. Det er ikke nogen pligt at følge par. 7 i lov nr. 70/1996 om rettigheder og forpligtelser for statsansatte ved deres ansættelse. Ellers gælder loven om rettigheder og forpligtelser for de ansatte, og deres løn betales af statskassen. I henhold til par. 18 i lov nr. 70/1996, jf. par. 136 i den almindelige straffelov nr. 19/1940 har udvalgsmedlemmer og andre, der arbejder med undersøgelsen, tavshedspligt vedrørende de oplysninger, som udvalget får, og som er fortrolige. Udvalget har dog ret til at udlevere oplysninger og materiale til arbejdsgrupper og faglige konsulenter i det omfang, det er nødvendigt. Det samme gælder, hvis udvalget mener, at udlevering af sådanne oplysninger er nødvendig for gensidig oplysningsformidling og samarbejde med parter i udlandet, som tager sig af tilsvarende undersøgelser som udvalget. Hvis udvalget udleverer oplysninger på grundlag af denne tilladelse, gælder der tavshedspligt for dem, der modtager materialet.

Bestemmelse i 3. punkt skal ikke stå i vejen for, at undersøgelsesudvalget kan offentliggøre oplysninger, der ellers er pålagt tavshedspligt, hvis udvalget anser det for nødvendigt for at begrunde sine konklusioner. Udvalget skal dog kun offentliggøre oplysninger om enkeltpersoners personlige spørgsmål, f.eks. om deres økonomiske forhold, såfremt betydelige offentlige interesser ved at offentliggøre oplysningerne overstiger vedkommende enkeltpersons interesser. Par. 5. Udvalget beslutter, hvordan undersøgelsen skal foretages, herunder om nærmere begrænsning af undersøgelsesindholdet. Formanden leder udvalgets møder, som skal være lukkede. Der skal føres mødereferat om, hvad der foregår på møderne. Udvalget kan beslutte, at en del af udvalgsmedlemmerne møder på udvalgets vegne til møder eller ved optagelse af rapport af dem, som udvalget indkalder. Udvalgets beslutninger om gennemførelse af undersøgelsen afgøres ved stemmeflertal. Hvis der opstår uenighed om enkelte dele i udvalgets konklusion eller rapport, som det offentliggør, kan de enkelte udvalgsmedlemmer gøre særligt rede for deres holdning ved indførelse i protokol.